

ДОВОЛІ ЦЕ ОЧІКУВАНО

АБИ ЗНЯТИ ВСІ ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ДОСУДОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У ГАЛУЗІ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА, ПОТРІБНЕ ПОЛІТИЧНЕ РІШЕННЯ

Автор: Фелікс АРОНОВИЧ
партнер SDM Partners Law Firm

Податкова поліція, податкова міліція зі своїми управліннями і територіальними відділеннями, підрозділ слідчого управління фінансових розслідувань територіального управління ДФС України (СУ ФР) — представники карної функції — на одному боці терезів. Служба фінансових розслідувань, Національне бюро фінансової безпеки з ІLP-моделлю (Intelligence Led Policing Model) або ж нова, анонсована командою чинного Президента аналітична служба фінансових розслідувань — сервісна функція з «підрозділами фізичного захисту» для проведення оперативно-розшукових дій — на іншому боці. Хоча останні, з огляду на зміст законопроектів, ідентифікуються як сервісні лише у лозунгах.

Невідомо, чи міститиме закон, який буде покликаний регламентувати порядок діяльності нового органу, «технічні» помилки. Зрештою, як показує практика, це жодним чином не вплине на діяльність відповідного органу. Однак врахувати ймовірність повторення ситуації кінця 2016 року все ж необхідно.

У цій статті ми коротко нагадаємо про задоволення клопотань слідчих податкової міліції про проведення слідчих дій після 1 січня 2017 року і станом на сьогодні, а також звернемо увагу на порядок виправлення «технічних» помилок закону. На майбутнє.

Зауважимо, що слідчі судді не одразу почали масово постановляти ухвали, якими відмовляли в задоволенні клопотань слідчих податкової міліції про проведення слідчих дій. Хоча перше рішення з'явилося в Єдиному реєстрі судових рішень уже 10 січня 2017 року. Потім пауза. Зрештою, протягом першого року діяльності податкової міліції у статусі «поза законом» у реєстрі налічувалося близько 240 ухвал про відмову в задоволенні їхніх клопотань.

Формулювання більшості таких ухвал однотипне (насправді ж, «копі-паст»). Наводимо однакове формулювання з ухвали Дарницького районного суду м. Києва від 10 січня 2017 року у справі № 753/63/17 та ухвали Шевченківського районного суду м. Києва від 2 травня 2019 року у справі № 761/17753/19:

«Так, з 1 січня 2017 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату України», пунктом 134 якого виключено з Податкового кодексу України розділ XVIII-2. Податкова міліція, тобто на даний час немає правових підстав для діяльності податкової міліції».

Незважаючи на однаковість змісту відповідних судових рішень, законна відмова у здійсненні негласних (слідчих) дій, там, де це було життєво

необхідно (наприклад, тимчасовий доступ до банківських рахунків представництва нерезидента в Україні), мала місце. Принаймні, на певний період. У вирахах суду питанню повноважень групи слідчих податкової міліції зазвичай увага не приділяється.

Станом на середину 2019 року формулювання таких ухвал не змінилося, але в реєстрі вони набули масового поширення.

Згадана ситуація з діями слідчих суддів щодо відмови у задоволенні клопотань слідчих податкової міліції — це лише «вступна частина» до огляду дій слідчих податкової міліції у провадженнях, де до суду, врешті, був переданий обвинувальний акт і насамкінець судовий розгляд закінчився вироком суду.

Отже, законодавцям та суб'єктам законодавчої ініціативи доречно звернути увагу на те, що успіхи галузі напряду залежать від системного підходу до її розвитку та контролю. Не можна нарікати на неефективність і малорентабельність окремих галузей, якщо в країні функціонує карний орган, який знаходиться поза правовим полем. Сплату рахунків за надання юридичної допомоги у боротьбі з ним ніхто не скасовував.

Відтак, потрібні зміни у законодавстві, якими, нарешті, буде поставлена крапка в питанні існування та функціонування податкової міліції і зняті всі суперечності, що виникають під час проведення досудових розслідувань щодо кримінальних правопорушень у галузі податкового законодавства. Проте, перш за все, йдеться про політичне рішення. Тож зачекаймо на нього...